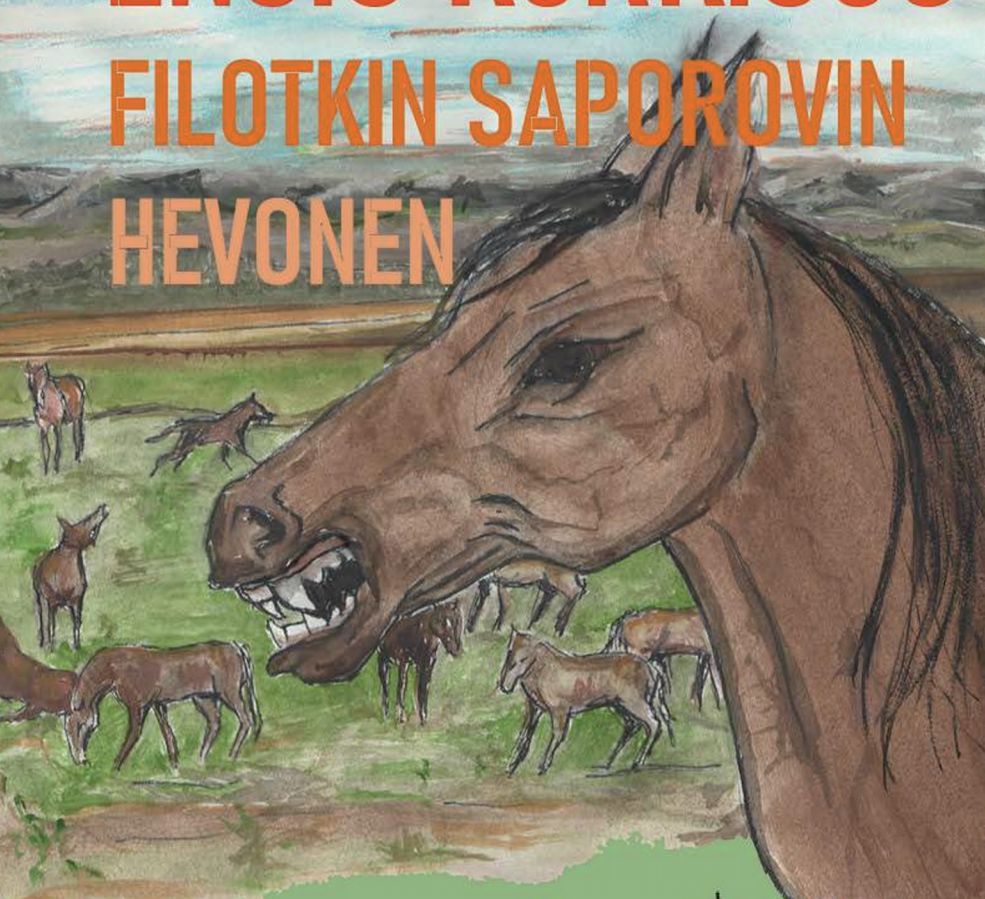

ENSIO KURKISUO FILOTKIN SAPOROVIN HEVONEN

Vuorokymmen 1800 luvun nätkävuosista Pulkkinen
Oskari jättää vaakojen maisemat leikkimään leivän
toivossa oppiakseen ja oppia saadakseen kävelen
halkei keuhkaisen Suomea Viipurin Maihin, jonneka ehti
kylmän kirosten taloon missä törmäsi itselleen
vaatuttuihin laisalaismuksiin. Tuskin kuitenkaan
vielä ensi taipaleen kokemuksella tuli ymmärtämään
sitä, että maailman raitti on täynnä monea
laisia mahdolluuksia.

Filotkin Saporovin hevonen
Sudenulvojat

Ensio Kurkisuo

Filotkin Saporovin hevonen

Sudenulvojat

© 2023 Ensio Kurkisuo

Kannen suunnittelu: Karoliina Collin

Taitto ja kansi: Sirpa

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-9269-4

Kiitokset Sirpalle kaikesta tuesta

1

Selvittämättä jäi, oliko Katajavaaran Aaretti todellakin nähnyt vapaana ilman päitsiä kuljeskelevan hevosen tilustensa rajalla, kuin myös se selvittämättä jäi oliko hän, niinkuin väitti, koettanut ottaa sen kiinni, niin kuin asiallista ja suotavaa olisi luullut olevan ja myös luvallista, kysymyksessähän mitä ilmeisimmin oli karannut hevonen. Se oli huomiota ja monenlaisia arvailuja herättänyt tapaus, missä heti alkuunsa joutui epäilysten alle Aaretin vakuuttelu siitä, että hän, mikäli hevosella olisi ollut päitset päässään, sen kiinni olisi saanut. Nämä kaskiviljelijät, hevosettomat, ilman niitä eläneet ja ilman niitä toimeen tulleet, tiesivät Katajavaaralaisen myös sellaiseksi hevosettomaksi, jonka kuitenkin tiedettiin haanuilevan hevosten perään ja alkavaan peltoviljelykseen. Aaretin kuvailema hevonen oli ollut varsin nuori ja reipas liikkeissään. Se oli kuitenkin osoittanut selvää vihaa harjasta hamuilevaa kättä kohtaan, sohien luisella päällään ja muljauttanut silmäkulmaansa valkoista, joka vihaksi oli tulkittavissa hevosta tuntemattomillekin ja hörähdellyt selvästi pilkallisesti Aaretin maanittelulle, että lähtisi hänen mukaansa. Jonkin matkaa väitti Aaretti sitä seu-

railleensa, sillä hevonen ei ollut pitänyt erityisempää kiirettä, vaikka oli havainnut kiinni yrittäneen häntä seurailleen.

Kun kului muutama viikko viimeisten lumien aikoihin ja kun laajalle kyliin levisi tietoa karanneesta Katajavaaralaisen näkemästä hevosesta riittävästi syrjäisempäänkin mökkiin, siihen ei uskonut enää kukaan, eikä kukaan lähtenyt katsomaan lähelle rantaa mukamas jääneitä kavion jälkiä, sillä ilmeisesti siellä sellaiset olisi nähtävissä olleet. Mutta kuka sen olisi todistanut, ettei jäljet olisi kuuluneet asiallisilla asioilla liikkuneelle ratsastajalle? Kasakalle, joita sentään joskus, etenkin järvimaissa, oli ähtyn kuljeksimassa.

Arvata voi, kuinka paljon se harmitti ikämiestä, kun sai kuulla perättömiä nähneensä ja puhelleensa. Mikä oli ollut se tarve mennä sanomaan? Johan tuo olisi pitänyt ymmärtää, kun ei nyt hevosta kiinni saa, kun ei ole kiinniottajaksi, niin eikö tuo jo olisi riittävä syy ollut suunsa kiinni pitämiseen.

Mutta oli siinä ollut jotain, ei pelkästään se, että hän oli nähnyt sen hevosen, eihän se ollut ensimmäinen kerta, eikä varmasti viimeinenkään, eikä silläkään ollut merkitystä, että hän oli koettanut saada sen kiinni, niinkuin hyvä tapa oli, mutta siinä oli ollut jotain, mitä oli vaikea kenellekään selittää, saati kun ne olivat niin epäluuloisia. Aaretti sortui itsensä kanssa pohdiskelemaan, että jos ne tuollaisia olisivat, niin ei niistä kyllä olisi peltovijelykseen. Sitäpaitsi hän oli jo tehnyt itselleen selväksi sen, että päitsienkin kanssa se olisi häneltä jäänyt kiinni ottamatta. Hän ei voinut olla unohtamatta ja ymmärtämättä sitä itseensä kohdistunutta pilkallista hörähtelyä.

Saattaahan olla niinkin, että hän, vaikkakin kielsi niin myös ajatelleensa, sillä kaikki oli tapahtunut varsin äkkiä ja hän oli ollut aidon hämmennyksen vallassa, olisi nähnyt

sen peräti jonkinlaisena mahdollisuutena, sillä mistä sen tiesi ja minne olisi ilmoittanut kiinni saadusta hevosesta. Kukaties tuo olisi saattanut viihtyä pitempiäkin aikoja Katajanvaaralaisen suojissa. Aaretti alkoi ymmärtää myös muuta metsäkylien väkeä. Eikö nuo hyvinkin olleet vahingoniloisia, valmiiksi kateellisia siitä, jos vaan kun ei ollut niin sen vuoksi se vahingonilo kouraisi syvemmältä.

Oskari Pulkkinen, kahdeksantoista ikään ehtinyt nuorukainen, ihmisauksuunista seitsemän vanhana huudettu, rohkeni esittää epäonneaan tuskittellevalle isäksi kutsutulle Aaretille omia näkemyksiään hevosista, etenkin niitten kiinniottamisesta, vallankin vapaan hevosen, tai vapauden makuun päässeen hevosen kiinniottamiseen, sillä se saattaisi olla hyvinkin vaarallista äkkinäiselle, hevosiin tottumattomalle. Mitä tuli vieraan hevosen luvattomaan pitämiseen, vaikka jossainhan sen kuitenkin oli oltava ja voisi kuvitella sen aivan luvallista olevan, sillä eivät nekään aivan syömättä toimeen tule, vaan siitä saattaisi, riippuen tietysti minkälainen hevosen oikea omistaja oli, tulla ikäviäkin selvittelyjä, joittenka lopputulos mitä ilmeisimmin, vallankaan kun hevosesta ei ollut jätetty ilmoitusta nimismiehelle tai vaikkapa paikallisille santarmeille, olkoonkin puolustukseksi, että lähimpään sellaiseen oli pitkä matka kesken kevään kiireitten, se tuskin auttaisi kovinkaan paljon, niin että saattaisi olla luojan lykkä, ettei Aaretti onnistunut. Ja sitten he yksissä tuumin tulivat siihen tulokseen, että se sellainen oli ollut. Aaretti oli valmis hyväksymään pojan arvailut, sillä hän piti poikaa harvinaisen älykkäänä ikäisekseen. Ihmetteli itsekseen, mitä tuo hevosistakin muka tiesi, sillä ei tuo hänen tietääkseen vielä elämässään ollut ehtinyt montaakaan hevosta edes nähdä. Vähemmän näillä kaskimailla on ollut hevosista tietäviä muutenkin. Aaretti todella ei tiennyt ainuttakaan.

Vaaran kuvetta lounaaseen piisaa likinäköisin silmin katsoen silmäkantamattomiin, se ken näkee, näkee myös todellisen horisontin, joka on ison veden selkä, ja sen jälkeen taivaan pilvet. Nämä ovat kaskimaita, mustaksi poltettuja ahoja, kannokoita, nuorta lepikkoa, koivun vesaa, haavan alkuja. Kaikkialla pilkistää kasvun uutta voimaa henkivä noki ja hiili. Kinosten jälkeen maasta nousee arka, lumen kalventama vihreä, ja jättää ikävän suruisen mielen valheesta, ajasta jota ei oikeastaan ollutkaan. Oskarin tutkiva katse kiersi maisemaa ikäänkuin hakien jotain uutta, mikä olisi jäänyt huomaamatta. Alitajuisesti hän halusi muistaa kuitenkin. Onea tunne, että hän saattaisi vielä joskus tuntea ikävää, sai hänet kiristelemään hampaitaan. Tuttuahan tämä oli kaikki mikä näkyi, ei miksikään mielessä muuttuisi. Vai muuttuisiko? Mutta kun se ei tuntunut omalta, lipesi ajatuskin saada siitä kiinni, jäädä. Silmissä kirvelsi hikiset kyynleet, ei tämä ollut häntä varten. Siitä huolimatta menettämisen tunne huikaisi, ja kenties hän oli hetken taipuvainen näkemään oman mitättömyytensä, kelvottomuutensa siihen mihin oli pystyneet toiset täällä ennen olleet ja eläneet.

Oskari huitaisi kirveen vanhaan kantoon, kovana py-syneeseen, pysähtyi ja katsoi taakseen, muistaakseen siltäkin suunnalta. Kärkkäisen pihaa ylitti juuri nuori tyttö vaaleahiuksinen, paljasjalkainen, sillä kiireellä, joka ei ollut minnekään. Malkakattojen päällä parveilivat haara-pääskyt. Kun pirttiviljely tuotti viimein hedelmää Kataja-vaaran Aaretille, hän lähestyi nejättä kymmentä. Jälki-kasvua siunaantui neljä. Yksi poika ja kolme tyttöä, nyt Toivo oli kuudentoista ja opetteli isännän elkeitä. Talvella ahtaassa tuvassa oli Oskari saanut ajatuksia ja kevät-hangilla harhaillut hyvästejä jättäen, eikä kukaan kieltänyt lähtemästä.

Oli varhainen aamu. Oskari nykäisi kirveensä kannosta ja suuntasi pitkäpuiseen kuusimetsään. Vaarat kumpuילוivat kummalla tavalla ja askel vei miestä soitten reunoja rasille. Rajanaapuri Turunen, aina yhtä nuivailmeinen, kopisteli syksyllä kaadetun kuusen oksia. Talven yli jään kovittamat oksat helähtelivät iskujen alla kuivina ja kovina. Turunen oli aloittanut yönviileässä. Siinä oli puita paljon pitkällään ja pörhöllään kopistella moneksi päiväksi. Aaretti pesueineen lupasi tulla perässä ja tuoda evästä. Oskari lähtee kirveineen kuusen latvapäästä, lyö sitten oksan niskapuolelta tyveenpäin. Turunen seuraa pitäen taukoa töistään, sanoo sitten.

– Kanavaras sinusta siellä tulee, moalimalla....

Oskarille, hevosistakin jotain tietävälle, tarjoutui kesken kaiken kiireen tilaisuus sattumoisin päästä näkemään lähempää tätä elävää, jonka elämässä elävien joukossa oli omassa mielessään luokitellut, joskus hän saattoi ajatella, olkoonkin että se riippui mielentilasta, eikä hän ollut valmis sitä kenellekään puolustelemaan tai selittämään, että se oli lajina ihmisen etupuolella. Naapurivaaran tupaan oli tilattu muurari, uunintekijä. Tämä Naapurivaara, nimensä mukaisesti, ei kuitenkaan ollut naapurissa, sillä naapurissa piisasi vaaroja. Nimi oli ärsyttävällä tavalla harhaanjohtava Oskarille, joka jo kahtena päivänä oli turhaan sinne peninkulman päähän muka naapurisiin samonnut, sillä uunimestari ei saapunut luvattuna päivänä, eikä vielä seuraavanakaan, vaan kolmannen päivän jo kääntyessä iltaan, alkoi vaaran sivusta vesisateitten paljaaksi kivikoksi huuhtoman kärritien suunnalta kuulua kärrinpyörien kolahduksia.

Uunittoman rakennustekeleen pihalle kasaantui melkoinen joukko vastaanottamaan uunimestaria. Hiljaista väkeä. Isäntä, nuori mies, mäkituvan perustanut vai-

monsa perintömaatilkulle, joukko lähiseutujen niin sanottuja loistenlapsia, kuten kirkonkirjoihin oli merkitty, kalpeita nälän kiusaamia ihmisen vesoja, itse kukin valmiina tekemään palveluksia, kantamaan tiiltä, kiviäkin, aikansa kuluksi tai käskettynä saadakseen palkkaa. Suupalan ehkä. Oskari huomaa hevosen, sitten kiessit ja viimeiseksi Rakkulaisen, se on muurarin nimi. Se on pahalla päällä ja noituu ensiksi kivisen mäen syrjän, ja sitten ilmeisen joutavan väen ja tien, tälle Naapurinvaaralle, jota oli joutunut kyselemään pitkin pitäjiä, sillä Rakkulainen tuli Pielisen takaa kiertäen, joka ilman tätä mainittua taivaltakin oli vienyt rutosti aikaa ja oli ollut ilmeinen kärsimys niin hänelle itselleenkin, saatikka hevoselle. Niinpä hän kiessistä itsensä alas kammettuaan teki oitis kysymyksen hevosen leivästä.

Oskari oli tietoinen sopimuksen ehdoista, jotka Rakkulainen oli asettanut, siihen kuului ensimmäiseksi ja niin saattoi luulla jopa tärkeimmäksi se, että työpäivät aloitettaisiin aina silppuamalla hevosen kaulassa roikkuvaan pussiin kokonainen leipä. Nyt, koska hevonen pitkällä taipaleella oli ilmeisesti jäänyt huonolle ravinnolle, sen kuului se saada ensimmäiseksi. Säkki, hevosenleivillä täytetty, kaikkiaan niitä oli kymmenen kappaletta, sen juoksutti tuvan nurkasta Viljoksi sanottu vikkelläkinttuinen kakara. Muurari otti sieltä yhden ja laittoi säkin sitten kiessinsä istuimen alle.

Mestari tutki leipää asiantuntemuksella ja huomasi siitä nakerretun pienen suupalan. Mainitsi siitä isännälle samalla, kun ripusti hevosen päähän pussin ja alkoi silputa leipää. Isäntä puolustautui varovaisesti, mukamas aitassa ei pysynyt mikään hiiriltä suojassa. Hän ei ollut tietoinen siitä, että Oskari oli neuvonut kiinni jäänyttä nälkäistä, ja nälkähän oli heillä jokaisella, että ottavat sen, minkä ottavat sievästi kuten hiiret olisivat ottaneet jokaisesta

leivästä tasapuolisesti. Sitten juotettiin hevonen. Isäntä intoaan peittelemättä, syystä että viimein alkaisi uuninteko, nouti hevoselle varattuja heiniä melkoisen tukun, joita uneliaan oloinen koni haluttomana nuuhosteli.

Oskari katseli hevosta, hän huomasi olevansa mielen-tilassa, jossa oli haluton asettamaan sen tässä maailmassa huokuvien olentojen yläpuolelle ensimmäiseksi. Oskari tutki myös muuraria, sillä silmällä. Oliko tässä se huokumalla elävien ykkönen? Mahtoiko tuosta Rakkulaisesta olla siihen? Mitenkään työhönsä innostuneelta mestari ei hänestä vaikuttanut, päinvastoin, paremminkin hän näytti hiukan kärsivältä, kyllästyneeltä. Mahtoiko hänellä olla jotain vaivaa? Kipuja kannettavana vai oliko hän vain tänään erityisen väsynyt? Oskarin tietämykset Rakkulaisesta eivät aivan katsomatta ensin nostaneet häntä listan kärkipaikalle, jos sortui valikoimaan, katselemaan kelvollisempia, mutta kysymyshän ei ollut siitä vaan lajista yleensä. Epäilemättä hevosista hyvin monet sen sijan varmasti pystyivät täyttämään. Sitten hän hätkähti, huomasi muurarin kiinnittävän huomionsa apumieheksi alkavan repsikan tiedonhaluisiin ilmeisiin. Oskarista tuntui, että syyllinen tuohon välinpitämättömyyteen ei ollut tauti. Se oli muu toivottomuus. Tieto turhuudesta? Toivottomasta turhuudesta.

Hevoselle oli katsottu paikka pihakoivun juuresta, uudisasumuksellahan uunin puutoksesta kärsivä rakennustekele oli pienen pihan ainoa. Hevonen päästettiin valjaista, mestari itse suoritti askareet hevosen kanssa. Mutta heinät, mitkä se oli ehtinyt levitellä, keräsivät kakarat vihon viimeiseen korteen ja veivät hevosen eteen. Mestari varoitti juoksemasta hevosen takaa, se saattaisi säikähtää ja potkaista. Oskari huomasi uunintekijän lauh-
tuneen. Kiessin istuimen alta löytyi taas yksi pussukka, siinä oli ne uunintekovälineet, jotka merkittävästi kolah-

telivat, kun mestari nakkasi sen uunintekieleen pohjakiveyksen päälle. Nuorella talontekijällä oli ollut kokonainen talvi tehdä niitä saamiensa ohjeitten mukaan. Kivikasat maapermannolla eivät miestä kiinnostaneet sen sijaan savea hän tutki päätään punoen.

– Ei onnistu tällä, ei hyvä mies.

Siinä ne sitten seisoivat syylliset mitään virkkamatta. Mestaria nauratti, puolikaassa seisovat he kaikki, niin isäntä kuin apumiehet ja lapset. Neuvottomaan joukkoon oli onnistunut ahtautumaan myös lettipäinen nuorikko. Sitten Oskari näki Rakkulaisen kasvoille palanneen sen kärsivän, toivottomuudesta kertovan ilmeen, hänen hartiansa lysähtivät ikäänkuin varmuuden vuoksi, että nämä onnettomatkin varmasti näkisivät ja ymmätäisivät hänen onnettomuutensa. Oskari oli se utelias, joka rohkaisi mielensä.

– No mikä siinä on vikana? Muurari näytti arvioivan häntä uudestaan, samalla tavalla, vähän pitempään. Oskari ymmärsi tehneensä hölmön kysymyksen. Mestari viskasi kourassaan pyöritellyn mutapaakun kasaan, josta oli sen ottanut.

– Onko tämä sinun mielestä savea? Kaapaisi toisen kourallisen keon toisesta päästä, jota puristeli. – Onko?

– Ei kaiketi sitten. Oskari sanoi. Lähtivät ulos mestari etunenässä. Alkeellisessa ulkokeittiössä höyrysi lampaanlihasta valmistettu keitto.

– Söisikö mestari? Nuorikko kysyi ja raskaita puhalteleva Rakkulainen rauhoittui ja käveli nuotion vierellä olevaan pöytään. Pöytään oli laitettu kolme lautasta. Nuorikolla, keitoksen tekijällä, oli oma kuppi, mistä söi hiukan sivummalla. Lapset pysyivät opetetusti kauempana. Kattilan sisällön lienee ollut tarkoitus riittää useammaksi päiväksi. Henkensä uunin valmistumisen vuoksi menettänyt Paavo-pässi höyrysi hunajaisia tuoksuja, ne näyttivät

tekevän kauppansa rantuksi havaitulle mestarismiehellekin. Useita päiviä odottamassa hautunut liha hajosi mehukkaan mureana suissa. Jo vain se oli herkullista syötävää, niin herkullista, että mestari tuli lihasta irronneita luita imeskeltyään, viiksiään pyyhkäeltyään sanooneeksi.

– No eiköhän sillä saatane kuitenkin uuni pystyyn. Sanojensa tekemällä valtuutuksella otti ja kauhaisi keittoa lisää. Jatkoj perin ymmärtäväisenä.

– Mistäpä sitä savea tänne vaaroihin, kivellähän näitä on siunattu senkin edestä. Enpä älynnyt sanoa, se on oma lukunsa noitten maa-ainesten kansa. Vaikka lie miten pitkällä täältä kunnon savi. Talontekijä helpotuksesta huokaillen syöntyi myötäilemään.

– On, sitä on meillä kiveä.

Oskari myös koetti ottaa osaa keskusteluun, joka tuntui virittelevän alkaakseen, – Joo on sitä.

Mestari mahan kessukka tiukalla syöntyi kehumaan nuorikkoa keitosta. – Kylläpä oli tehnyt emäntä hyvän keiton. Latasi piippuaan.

– Hyvä kun kelpasi. Nuorikko töksäytti, ilman joutavia läyryämisiä, tyytyväisyyden ilmaisuja, ansaitusta kehusta.

– Ottaisiko mestari kahvia?

– No jospa nyt sitten. Sitten aletaan katella niitä kiviä, tästäkö ne on läheltä?

– Ka on niitä kateltu pitkin pitäjää vähän sietä sun täältä.

– Pitää niitä vähän lonikoeja. Mestari sanoi hyvän-tuulisena ja katosi öykeään savupilveen.

Hevosta silmitteli Oskari edelleen, hänen mielikuvansa tästä nelijalkaisesta oli ollut toisenlainen. Ensinnäkin tämä hevonen oli melkein musta, takkuinen karva näytti sitä paitsi luonnottoman pikältä ja eikö tuo seisonut jotenkin koomisessa asennossa? Ja pitkö tuon selän olla noin kuopalla ja mahan retkottaa noin alhaalla.

– Vanha hevonen jo. Mestari sanoi ylensyönnistä voipuneena. Oli pannut merkille apumiehen kiinnostuksen hevosesta.

– Mitenkä se? Oskari sanoi ja sitten kun näki mestarin kysyvän katseen jatkoi. – Kun isä näki tässä irti olleen hevosen, kai se oli karannut niin. Ja kun se ei saanut sitä kiinni. Onko semmonen muuten kiinni otettavissa, soapiko sen kiinni, jos ee halua tulla kiinniotetuksi?

– Sitä ee tiijä ennen kun kokeeloo.

– Niin vaen jos? Oskari kävi neuvottomaksi, niin tietysti sillähän se selviäisi.

– Minä en tuohon osannut sen kummempaa, kun se on sillä tavalla, jotta en ole hevosmiehiä ollenkaa. Vai karannut hevonen?

– Niin eikö ne karkailekin?

– Jaa, no jopas sinä, kyllä minä luulen, luulempa hyvinkin, että karkailevat. Mietteliäänä jatkoi.

– Ei kyllä minulta. Katsos poika, eikö se riipu siitä mitenkä niitä pitää. Se on viisas eläin hevonen. Osaa, osaa se karata.

Nuorikko toi kahvia ja mestari kiitteli edelleen vuolain sanakääntein niin sitä kuin keittoakin. Oskari hörppi myös kahvia. Se ei ollut jokapäiväistä. Sitten hän muisti.

– Sitähän minä meinasin, että tohtiiko tuota elävää männä kiinni ottamaan? Semmosta ku ee suosiolla antaa.

– Tiijäpä tuota, vaan lie miehestä kiinni. Ei oo joka poejan hommoo, sen sanon.

Oskari huokaisi. – Sitähän minää.

Kahvikupit tyhjenivät ja uudisrakentaja liikehti merkittävästi, hän odotti homman viimeinkin käynnistyvän. Mutta muurari latasi uudestaan piippuaan.

– Niin sekö koetteli isä soaha kiinni.

– Ka niin sano. Sitten hän sytytti piinaavan tarkasi ja pitkään piippuaan, nousi ja loi isantään, ylen levottomaan, huvittuneen silmäyksen.

– Menemme sitten, mahto muuten olla hyvä, kun ei saanut sitä hevosta kiinni.

– Sitähän minä sanon. Oskari piti Rakkulaista jo melkeinpä loti kansalaisena, jolle uskalsi puhua, kysyä jos mieleen tuli kysyttävää, ja tulihan sitä.

– Mitäs onkaloeta ne ovat? On toinen päivä alkutekijöissään, savi sekoitettu ohjeitten mukaan. Mestari äimistelee tietämättömän näköisenä, ilmeisen sopimaton kivi kädessään siihen paikkaan tekelettään, johon oli aikonut kiven laittaa. Hänelle oli ojentanut sen vikkellä Ville-poika, joka työmaalle oli ehtinyt aivan ensimmäisenä. Mestari ymmärsi tekemänsä virheen, hän itse oli osoittanut juuri tuota, pojan tuomaa murikkaa. Hän laittoi sen sivulle odottamaan, josko piankin ilmaantuisi sopiva paikka, ja käänsi harmistuneet kasvonsa kysymyksen esittäjää kohti. Kumpiko selvän harmistumisen uunintekijässä oli mahtanut aiheuttaa? Väärän kiven valinta vai yksinkertainen kysymys? Oskari odotti nuivaa vastausta, sillä häneen kohdistunut katse oli viipynyt merkitsevästi pitkään. Ville toimitti jo uutta kiveä, se näyttikin sopivalta ja mestari otti sen ja asetteli paikoilleen, näytti naureskelevan pojan innolle.

– Onkaloeta niin. Silmitteli kivikasaa, josta piti löytää sopiva. – No niin, mitäs sinä nyt? Otapa siitä, kun näät osoovan. Villepä ei häkeltynyt mestarin viisastelusta.

– Mihinkä kohti? Muurari näytti hämmästyvän, tokaisi,

– Mihis sinä sen laittasit? Ville ei vastannut vaan otti siitä kiven, saman kokoisen ja muotoisen, ja tarjosi totisin ilmein. Mestari laittoi sen kiinni edellisen viereen. Ville totesi aikuismaisesti,

- Siihen minäkin sen oesin pannu.
- Elää hitossa etpään oesi. Vilellä oli jo valmiina seuraava kivi.

Oskari huomasi mestarin liikkeet varovaisiksi, ennalta suunnitelluiksi, muurarin varsi ei taipunut niinkuin olisi luullut työn sujuakseen vaativan. Hän näytti kompas-televan onkaloissaan, kuin olisi tarvinnut tukea. Vanha mies jo. Oskari ajatteli. Muurari mietiskeli miten jatkaisi? Mittaili Villen sylissään pitelemää kiveä ja tekelettään.

– Kuulepas Ville, elä hätäele, istutaan vaekka välillä. Istahti itse oikaisten kivistävää selkäänsä ja kaivoi piipun ja tupakkamassin.

– Ei niillä sen kummempoo oo nimee, onkaloeta niin. Savu niissä kiertelöö. Sekö kinnostaa nuorta miestä uuninteko? Oskari myönsi kiinnostuksensa.

– Ei tässä sen kummempoo, ajan kansa kyllä oppii tietämään savun metkut, tekemään onkalot ja kahtomaan mitä mihinni kohti laettaa. Vaen sinä kun ihan joutavana näät seisoksivan, kun tuo Ville kerkii ja tietää mitä mihinnii tarvihtoo, niin kääppäs kaevele kiessin istumen alta käsiisi suka ja harjoo hevonen, hevosestahan sinä olit kansa kiinnostunut. On jeännä muutama päivä sukimata.

Oskarin uuninteossa avukseen kaverinsa pyytänyt Naapurivaaralainen, havaittuaan pystyvänsä täyttämään työn vaatimukset, seurasi Oskaria ulos ja sanoi, tietoisena Oskarin muuttoaikeista, että hän mahtaisi pärjätä yksinkin. Väkivelalla näitä oli aina tehty ja se sopi Oskarille. Lupautuminen tähän urakkaan oli siirtänyt lähtöä, jota ilman hän olisi ollut jo tien päällä.

– Katotaan nyt tämä päivä vielä, mitä tuo keksii. Oskari sanoi. Kaveri sanoi vielä kysyvänsä mestarilta, mitä mieltä tuo olisi, mahtaisiko hän pärjätä yksin?

Oskari löysi sukimiseen soveltuvan harjan istuimen alle survotusta tavarantaljoudesta ja lähestyi hevosta ute-

Suolle jäädytetty
 oivettiä koronala kyläytävä
 Patolan kantava, litorai,
 kaatanon isäntä myös hän ruusun
 tehneenä, ruusun tansittavana paha
 omiin maisemiin ihmeen ihanalla
 kätellä siihen maailman aikaan,
 jolloin nähtiin hevosten alulle
 laittana vallankumous

Veijariromaani, 1800-luvun jälkipuoliskolta,
 jolloin sudet olivat haluttuja saaliita.

9 789523 392694